

A TARTALOMBÓL:

- Külföldi kiküldetések elszámolása – napidíj, költségtérítés

E egyéni vállalkozókat érintő információk

T társas vállalkozásokat (Bt., Kft.) érintő információk

M magánszemélyeket érintő információk

!!! különösen fontos információk, pl. törvény által előírt kötelezettségek

KÜLFÖLDI KIKÜLDETÉSEK ELSZÁMOLÁSA – NAPIDÍJ, KÖLTSÉGTÉRÍTÉS

T E M

A személyi jövedelemadó törvény 3. §. 12. pontja értelmében külföldi kiküldetés a belföldi illetőségű magánszemélynek a jövedelme megszerzése érdekében, a kifizető tevékenységével összefüggő feladat ellátása érdekében Magyarország területén kívüli (a továbbiakban: külföldi) tartózkodása, továbbá az előzőekkel kapcsolatos külföldre történő utazás, ideértve különösen a külszolgálatot és az ezzel összefüggő utazást.

A külföldi kiküldetés napidíja elszámolásának elsődleges bizonylata a kiküldetési rendelőny. A személyi jövedelemadó törvény 3. §. 83. pontja részletesen előírja a kiküldetési rendelőnyvel kapcsolatos követelményeket. A két példányban kiállított bizonylatnak tartalmaznia kell a magánszemély nevét, adóazonosító jelét, a hivatali, üzleti utazás célját, útvonalát, külföldi kiküldetés esetén – az előbbieken túlmenően – az indulás, az érkezés időpontját, a kapcsolódó kiküldetések közötti időtartamot, a kiküldetés napidíjösszegét, egyrészt abban a pénznemben, amelyben kifizetik, másrészt euróban, az eurónak megfelelő forintösszeget.

A napidíj összegének meghatározásához a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó elismert költségekről szóló 285/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet előírásait kell ismerni. A 2. § szerint az szja törvény 3. számú melléklet II. Igazolás nélkül elszámolható költségek fejezet 7. pont b) alpontja szerinti költség napi 15 eurónak megfelelő forintösszeg. Ehhez azonban hozzá kell tenni a személyi jövedelemadó törvény azon rendelkezését, amely

szerint igazolás nélkül elszámolható költség a külföldi kiküldetésre tekintettel megszerzett bevétel 30%-a, de legfeljebb napi 15 euró. Tehát minden külföldi napidíj adóköteles, csak 30%-ban adómentes, de az adómentes rész nem lehet több napi 15 eurónál. (Például napi 60 euró 30%-a 18 euró, de csak 15 euró adómentes.)

A Korm. rendelet 3. §. (1) bekezdése értelmében a kiküldetés időtartama az indulás és az érkezés tényleges időpontja között eltelt idő. Az időtartam megállapítása szempontjából az országhatár átlépését, légi és vízi út esetén az indulási időpontot egy órával megelőzően, illetőleg az érkezést egy órával követően kell alapul venni azzal, hogy az adott kiküldetésben töltött teljes – 24 órás – napokhoz hozzá kell adni a tört napokon kiküldetésben töltött órák számának 24-gyel való osztásával kiszámított napokat úgy, hogy a fennmaradó tört rész – amennyiben legalább 8 óra – egész napnak számít. Abban az esetben, ha a kiküldetésben töltött idő 24 óránál rövidebb, de a 8 órát eléri, az tehát egész napnak számít.

A fentiekre nézzünk egy példát:

A cég munkavállalója 2023. március 5-én a 6 óra 30 perckor induló repülővel Párizsba utazik hivatalos kiküldetéssel, és március 16-án 15 óra 40 perckor a menetrend szerinti járattal érkezik vissza Budapestre.

Ekkor a kiküldetésben eltöltött teljes napok száma: 10 nap (6-tól 15-ig),

- az indulás napja (a plusz egy órával az indulás előtt) 18 óra 30 perc;
- az érkezés napja (a plusz egy órával az érkezés után) 16 óra 40 perc;
- a tört napok együtt: 35 óra 10 perc, a 24-gyel való osztás után;
- 1 nap és 11 óra 10 perc, amit több mint 8 óra, tehát egy további nap;
- így a külföldi kiküldetés napjainak a száma: $10+1+1=12$ nap.

Ha a kiküldetési rendelvénnyben a külföldi kiküldetés napi összegét 20 euróban határozták meg, akkor

- az Szja-tv. 3. számú mellékletének II. fejezete 7. pontjának b) alpontja szerint igazolás nélkül költségként elszámolható a napi 20 euró 30%-a, azaz 6 euró,
- bár a Korm. rendelet 2. §-a szerint napi 15 euró lehet adómentes, de a napi 20 euró 30%-a ennél kevesebb,
- így napi 14 euró a magánszemély önálló tevékenysége bevételeként adózik.

A külföldi kiküldetés 12 napjára az összes napidíj 240 euró,

- amelynek 30%-a, azaz 72 euró nem adózik, adómentesen személyi jellegű egyéb kifizetés,
- amelynek 70%-a, azaz 168 euró forintra átszámított összege után
 - » a munkavállaló 15% személyi jövedelemadót és 18,5% társadalombiztosítási járulékot,
 - » a munkáltató pedig 2023-ben 13% szociális hozzájárulási adót fizet.

A napidíjra elszámolási kötelezettséggel előleg is adható, amelyet a kiküldöttel szembeni követelésként kell kimutatni, mégpedig az átadás időpontjában érvényes választott árfolyamon forintra átszámított összegben (T3611 – K382). Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az előleg átadásánál figyelemmel kell lenni arra is, ha a külföldi napidíjnak jövedelemtartalma van – ne felejtjük el: MINDIG VAN! –, akkor a személyi jövedelemadó törvény 5-6. §-ában foglaltak szerint kell a magánszemély jövedelmét a napidíj átadásakor megállapítani – tehát innentől kezdve gyakorlatilag már nem előleg!

Külföldi kiküldetés esetén a külföldi pénznemben keletkezett bevételt, felmerült kiadást az adókötelezettség teljesítéséhez forintra kell átszámítani. A forintra történő átszámítás fő szabálya szerint bevétel esetében a bevétel-szerzés időpontjában, kiadás esetében a teljesítés időpontjában érvényes árfolyamot kell alkalmazni. Amennyiben

azonban a külföldi pénznemben keletkezett bevétel adóelőleg-levonásra kötelezett kifizetőtől származik, a forintra történő átszámításnál a személyi jövedelemadó törvény 5. § (7) bekezdése értelmében a kifizető a bevétel-szerzés napját megelőző hónap 15. napján érvényes MNB hivatalos devizaárfolyamot alkalmazza az adóelőleg, adó megállapításához.

A példában szereplő adatok könyvelése forintban, történik. Tegyük fel, hogy a bevétel-szerzés időpontja 2023. március 3., ekkor az euró az MNB hivatalos devizaárfolyamán 378,6 Ft/euró:

- a külföldi kiküldetés napidíjának adómentes része: 72 euró, 27.259 Ft: T5591 – K4798;
- a külföldi kiküldetés napidíjának adóköteles része: 168 euró, 63.605 Ft: T5591 – K4798;
- a magánszemély által fizetendő
- személyi jövedelemadó (9.541 Ft): T4798 – K462;
 - » társadalombiztosítási járulék (11.767 Ft) T4798 – K463;
 - » a magánszemély részére kifizetendő az adók levonása után (27.259 Ft + 63.605 Ft – 9.541 Ft – 11.767 Ft = 69.556 Ft): T4798 – K382.
- a munkáltatót terheli az adóköteles jövedelem (63.605 Ft) 13%-a, mint szociális hozzájárulási adó bevallása (8.269 Ft): T5611 – K473.

Természetesen a külföldre utazás (repülőjegy) számlázott összege, továbbá a külföldön való tartózkodás számlázott szállodai számlája, a helyi utazások igen indokolt dokumentált költségei adózás nélkül az igénybe vett szolgáltatások között, az igazolt bizonylatok alapján elszámolhatók (T526 – K382,384), függetlenül a külföldön töltött napok számától.

Ha a külföldre kiküldött nem eurót kap, hanem pl. USD-t, akkor először az USD-t euróra kell – keresztárfolyam alkalmazásával – átszámítani, és euró alapján meghatározni az adómentes, illetve az adóköteles külföldi kiküldetés napidíjösszegét.

Gyakran felmerülő kérdés, hogy ha a dolgozót a munkáltatója pl. 3 napra kiküldi egy külföldi céghez, de a dolgozó szeretne még 2 napot magáncéllal ott maradni, úgy, hogy annak a 2 napnak a pluszköltségeit viseli (szállás, étkezés, utazás), akkor az oda-vissza útra megvett repülőjegy elszámolható-e a cégnél? Nos a válasz az, hogy igen, mivel ha nem lenne magánrésze az utazásnak, a dolgozónak akkor is haza kellene utaznia. Ebből következik, hogy emiatt többletadó nem keletkezhet a cégnél. Fontos azonban, hogy bizonylatokkal megfelelően dokumentálni kell, hogy szigo-

rúan a kiküldetés hivatalos részére történt a költségelszámolás (szállás, étkezés, utazás).

A gyakorlatban olyan eset is gyakran előfordul, hogy pl. a szállás költsége tartalmazza a reggelit, a meghívó fél pedig egy étkezést biztosít ingyen (ő állja annak a költségét), emiatt a munkavállalónak csak az esti étkezéssel kell saját magának gondoskodnia. Ilyen esetben mivel a 285/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet nem tartalmaz olyan szabályt, hogy ha a kiküldetés alkalmával a meghívó fél az étkezést ingyenesen biztosítja, akkor a napidíjat arányosítani kellene, ezért a napidíj biztosítása mellett az esti étkezés költsége is megtéríthető, figyelembe véve, hogy a személyi jövedelemadó törvény 70. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a munkáltatónál egyes meghatározott juttatásként adóköteles a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés vagy más szolgáltatás révén a magánszemélynek juttatott adóköteles jövedelem.

A szállás költségében szereplő reggeli értékére az szja törvény 7. § (1) bekezdés q) pontjának előírása szerint kell eljárni, tehát az alkalmazandó szabály a következő: A jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó utazási jegy ellenértékét, ideértve a szokásosan a jegy árában felszámított étkezés ellenértékét is, továbbá a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó szállás ellenértékét, ideértve a szokásosan a szálláshely árában felszámított reggeli étkezés ellenértékét is.

A külföldi kiküldetés esetén az adott előlegből az alábbiak minősülhetnek felmerült költségnek, azaz nem kell jövedelemként figyelembe venni:

- az utazásra, a szállás díjára szolgáló olyan összeget, amellyel szemben a magánszemély a juttató részére közvetlenül köteles bizonylat-

tal elszámolni, vagy – ha a kiadást a magánszemély előlegezi meg – ezt a juttató utólag, bizonylattal történő elszámolás alapján a magánszemélynek megtéríti, mely esetben lényeges, hogy ezek a rendelkezések egyébként nem alkalmazhatók olyan kiadások esetén, amelyeket a személyi jövedelemadó törvény nem ismer el a magánszemélynél költségnek [szja törvény 7. § (1) bek. g) pont];

- az utazási jegy ellenértékét, ideértve a szokásosan a jegy árában felszámított étkezés ellenértékét is, továbbá a szállás ellenértékét, ideértve a szokásosan a szálláshely árában felszámított reggeli étkezés ellenértékét is [szja törvény 7. § (1) bekezdés q) pont];
- a saját személygépkocsival történő utazás esetén kiküldetési rendelvénnyel alapjában hivatali, üzleti utazás költségétérítése címén a teljesített kilométer-távolság (futásteljesítmény) figyelembevételével, az utazásra kapott összeg, feltéve, hogy a térített összeg nem haladja meg a személygépkocsi üzemanyagnormája szerint a NAV által közzétett üzemanyagárral, valamint kilométerenként 15 forinttal igazolás nélkül elszámolható mértéket [szja törvény 7. § (1) bek. r) pont].

Amennyiben a kifizető cég a kiküldetés során az étkezési költségeket a kifizető nevére szóló számlával saját költségeként számolja el, az olyan juttatásnak minősül, amely értékének – mint a kifizető által viselt költség – 1,18-szorosán a kifizetőnek személyi jövedelemadót és szociális hozzájárulási adót kell fizetnie a juttatást követő hónap 12-éig, a magánszemélynek pedig nem keletkezik ezzel összefüggésben adókötelezettsége. ■

Kovács Andrea
okl. adószakértő